

TÜRK - HİNT İLİŞKİLERİ VE CUMHURBAŞKANI SAYIN RECEP TAYYİP ERDOĞAN'IN YENİ DELHİ'YE YAPTIĞI DEVLET ZİYARETİ

(30 NİSAN - 1 MAYIS 2017)

Büyükelçi (E) Prof. Dr. Ali Engin Oba
Çağ Üniversitesi, TASAM Başkan Danışmanı

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Hindistan Cumhurbaşkanı Sayın Pranab Mukheyee'nin davetine icabeten, 30 Nisan – 1 Mayıs 2017 tarihlerinde Hindistan'a resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Bu ziyaret sırasında, Sayın Cumhurbaşkanımıza Eşi Bayan Erdoğan, Dışişleri, Ekonomi, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Kültür ve Turizm ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlarımız, Genelkurmay Başkanımız, Milletvekilleri ve 150 kişilik işadamları heyeti eşlik etmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız, Hindistan Cumhurbaşkanı Sayın Mukheyee ve Başbakan Narendra Modi ile başbaşa ve heyetlerarası görüşmelerde bulunmuştur. Bu görüşmelerde, Hindistan ile ikili ilişkiler her veçhesiyle ele alınmış, bölgesel ve uluslararası konular hakkında görüş teatisinde bulunulmuştur.

Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanımız, Hindistan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Muhammed Hamid Ansari'yi ve Dışişleri Bakanı Sushma Swaraj'ı da kabul etmiştir.

Sözkonusu ziyaret vesilesiyle, Türkiye'nin ve Hindistan'ın önde gelen şirket yöneticilerinin katılım sağladığı Türkiye-Hindistan İş Forumu da başarıyla düzenlenmiştir.¹

Aynı zamanda, Sayın Cumhurbaşkanımıza Jamia Millia İslamia Üniversitesi tarafından Fahri Doktora da verilmiştir.²

Sayın Recep Tayyip Erdoğan, 2008 yılında Başbakan olarak Hindistan'ı ziyaret etmiştir. Son dönemde de, G20 çerçevesinde ve çeşitli vesilelerle, Hindistan Cumhurbaşkanı ve Başbakanı ile iki kere bir araya gelmiştir.

¹ Sayın Cumhurbaşkanımızın Hindistan Ziyaretine ilişkin Basın Açıklaması (<http://www.tccb.gov.tr/basin-aciklamalari/365/75005/sayin-cumhurbaskanimizin-hindistan-ziyaretine-iliskin-basin-aciklamasi.html>)

² Sayın Cumhurbaşkanımızın Fahri Doktora töreni sırasında yaptığı konuşma: <http://www.tccb.gov.tr/konusmalar/353/75074/hindistan-jamia-millia-islamia-universitesinin-fahri-doktora-takdim-torende-yaptiklari-konusma.html>

Anılan ziyaret, Hindistan Hükümet sözcüsü tarafından “çok önemli ziyaret” şeklinde tanımlanmıştır.

Türkiye ve Hindistan’ın G20 üyesi ve yükselen güç olmaları iki ülkenin ikili ilişkilerini önemli kılmaktadır.

Hindistan Başbakanı, Cumhurbaşkanımızla yaptığı görüşmeden sonra basın açıklamasında, Türk ve Hint halklarına ve tarihsel ilişkilere atıfta bulunmuş, kültür ve dil bağlarının iki toplumu yüzyıllarca birbirine bağladığını ifade etmiş ve Mevlana Celaleddin Rumi’nin Hindistan’daki Sufi geleneğini zenginleştirdiğini belirtmiştir.³

Heyetlerarası yapılan görüşmelerde, siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkiler ele alınmış, Güney Asya’daki gelişmeler değerlendirilmiştir. Ekonomik ilişkiler çerçevesinde, 2020’ye kadar ikili ticari ilişkilerin 6 milyar dolardan 10 milyar dolara çıkartılması konusunda görüş birliğine varılmıştır.

Görüşmelerde ele alınan önemli konulardan biri de terörizm ve güvenlidir. Taraflar bu alanlarda işbirliği yapmak konusunda anlaşmışlardır.

Ele alınan diğer konular da Birleşmiş Milletler (BM) reformu ve Güvenlik Konseyi’nin daha temsili hale getirilmesi meselesidir. Böylelikle, 21. yüzyıl dünyasının BM’ye yansıtılması konusu ele alınmıştır. Türkiye, Hindistan’ın Güvenlik Konseyi Daimi Üyeliğini desteklemektedir. Ayrıca, Türkiye, Hindistan’ın MTCR’ye (Missile Technology Control Regime)’e Nükleer Tedarik Grubu ve Wassenaar düzenine katılmasını da desteklemektedir.

1 Mayıs’ta yapılan Türkiye-Hindistan İş Forumu’na Türkiye’nin önde gelen firmaları ile Hindistan’ın büyük firmaları katılmışlardır. Türkiye-Hindistan ekonomik işbirliği olumlu bir seyir izlemektedir. 2008’de 2.8 milyar dolar olan ikili ticaret hacmi, 2016’da 6.4 milyar dolara ulaşmıştır.

Cumhurbaşkanımız ve Hindistan Başbakanı bu Forum’a hitap etmişlerdir. Forum’da dile getirilen konular, Türk müteahhitlik firmalarının Hindistan’da 2022’ye kadar hayata geçirilmesi öngörülen 50 milyon adet konut projesinden pay alması, enerji, altyapı inşaatları, turizm, kültür ve film endüstrisi, madencilik, tekstil, otomotiv sektörü ve gıda endüstrisidir.

Hindistan Başbakanı konuşmasında, Hindistan’ın iş yapmak bakımından tarihinin en uygun dönemini yaşadığını vurgulamış, ikili ekonomik ilişkilerin geliştirilmesini istemiş, Türk iş adamlarını Hindistan’a davet etmiştir. Başbakan ayrıca, Türkiye-Hindistan Ekonomik ve Teknik İşbirliği Ortak Komitesi’nin iyi çalıştığını vurgulamıştır. Türkiye’yle Hindistan’ın dünyanın en geniş 20 ekonomisi

³ Press Statement by Prime Minister during the State visit of President of Turkey to India (May 01, 2017)

içinde yer aldığını da kaydetmiştir. Başbakan devamla, Hindistan'ın dünyanın en hızlı gelişen belli başlı ekonomilerinden biri olduğunu ve bu gelişmeyi ayakta tutmak için sistemin iyi işlemeyen yönlerini ortadan kaldırarak yeni bir Hindistan'ı inşa ettiklerini de sözlerine eklemiştir.⁴

Ziyaret ile ilgili ortak bir bildiri de yayımlanmıştır.⁵ Ayrıca, ziyaret sırasında, 2017-2020 Kültür Değişim Programı, Dışişleri Akademimiz ile Hindistan Dışişleri Bakanlığı Dış İlişkiler Enstitüsü arasında Mutabakat Muhtırası, Anadolu Ajansı ile Hindistan Ajansı (PTI) arasında İşbirliği Anlaşması, Türkiye-Hindistan Telekomünikasyon Ajansları arasında Mutabakat Muhtırası ve iki ülke Hükümetleri arasında Diplomatik ve Konsüler misyonlarda çalışanlar ve ailelere ilişkin Anlaşma imzalanmıştır.

Dünya'nın merkezinin Asya'ya kaydığı bir dönemde, Dünya'nın en önemli ülkelerinden biri haline gelen Hindistan'a yapılan bu ziyaret, Türk-Hint ilişkilerine ivme kazandırıcı bir etkide bulunmuş ve bu nedenle de başarılı olmuştur.

18-19 Ağustos 2016 tarihlerinde, Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu'nun Hindistan'a yaptıkları resmi ziyaret sırasında imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Hindistan Dışişleri Bakanlığı arasında Yol Haritası" da ikili ilişkileri daha da ileriye götürme amacını taşımaktadır. İki ülke arasında ticaret, enerji, bilim ve teknoloji alanlarında işbirliğini geliştirme konusunda karşılıklı siyasi irade bulunmaktadır.⁶

2008-2014 yılları arasında Türkiye'den Hindistan'a yapılan doğrudan yatırım tutarı 212 milyon dolardır. Türk müteahhitlik firmaları tarafından da Hindistan'da 622.000 dolar tutarında 8 proje gerçekleştirilmiştir. Hindistan'dan ülkemize gelen turist sayısı son yıllarda düzenli olarak artış göstermektedir. 2012'de 73.731 Hintli turist ülkemize gelmiş, bu sayı 2015'te 102.711'e çıkmıştır.⁷

Sayın Cumhurbaşkanımızın gerçekleştirdiği ve verimli şekilde cereyan eden bu ziyaret başta ticaret olmak üzere Türk-Hint ilişkilerine her alanda ileriye götürebilecek bir niteliktedir. Zaman zaman, Pakistan'la olan ilişkilerimizin etkisinde kalan Türk-Hint ilişkilerinin bu ziyaretten sonra kendi mecrasında gelişeceği ve Asya'nın bu çok önemli ülkesiyle Türkiye'nin ilişkilerini daha da ileriye götüreceği düşünülmektedir.

⁴ Cumhurbaşkanımızın konuşması: <http://www.tccb.gov.tr/konusmalar/353/75072/hindistan-turkiye-is-forumunda-yaptiklari-konusma.html>

Speech by Prime Minister of India - Turkey Business Summit (May 01, 2017).

⁵ India-Turkey Joint Statement during the State Visit of the President of Turkey to India (30 April to 1 May 2011)

⁶ Mevlüt Çavuşoğlu, "2017 Yılına Girerken Dış Politikamız", Dışişleri Bakanlığı'nın 2017 Mali Yılı Bütçe Tasarısının TBMM Genel Kurulu'na Sunulması Vesilesiyle Hazırlanan Kitapçık, s.108, Ankara.

⁷ Çavuşoğlu, a.g.e. s. 108.